

מראי מקומות- מנחות כ"ז

(ה) **שעל הפרוכת ומזבח הזהב- העיר הרש"ש,** למה לא תני במתני' הד' מתנות שעל מזבח הזהב שמעכבות זא"ז. וכ' דכבר תני זה בזבחים דומיא דחטאת החיצונה דהויא בקרנות. אולם עוד הק', למה לא תני הזאה ראשונה שעל בין הבדים ושעל הפרוכת דפר ושעיר של יוה"כ, והו"ל למתני בבא דשמונה. וכ' דאולי זה כבר נכלל בהא דיומא, וכאן לא שנה רק לזווג שבע שבע (כדאמר לעיל לענין שנים שנים).

(ו) **וד' שבלולב, ולקחתם, לקיחה תמה- העיר העולת שלמה,** למה צריך קרא לעכב בד' מינים, הא חולין הוא, ובחולין לא בעינן שנה עליו לעכב. ותי' דצריך ולקחתם לומר דצריך להביאם כולם כא' ולא סגי בזאח"ז. אלא דהעיר, דהא שי' הבה"ג (הובא בתוס') הוא דבאמת יכול להביאם זאח"ז, וא"כ לדבריו למה צריך קרא. והעיר כן ג"כ לענין מצורע, למה צריך קרא לעכב, הלא חולין הוא. ותי' דדוקא באופן עשיית המצוה לא איצטרך קרא לעכב בחולין, דכיון דאמרה התורה לעשות המצוה באופן זה, ממילא כן יעשה, ואם לא עשה כן מעכב. אבל היכא דצריך הרבה דברים, הו"א דכל א' מצוה באפה נפשה, ואף אי לא עשה השני, קיים מצוה בהראשון, וכשי' ר' ישמעאל לענין ציצית, שהן ד' מצוות. וע"ע בחזון איש (או"ח קמ"ט, א'), דכ' דלפי ר"י בסוכה (לד'): דצריך קרא לומר דג' הדסים וב' ערבות מעכבין זא"ז, אבל בלא"ה היינו אמרי' דמצוות חלוקות הן, א"כ יוצא דלפי הבה"ג הנ"ל, דיכול ליטול הד' מינין זה אחר זה, א"כ ה"ה דיהי' יכול ליטול הג' הדסים וב' ערבות זה אח"ז (אבל אינו יכול לצאת בהדס א' ג' פעמים).

(ז) **עד שיהא כולן באגודה אחת- וק' לר' חנן** דס"ל דאין צריך אלא שיהא לו כולן, ואין צריך איגוד. והק' הקרן אורה, לשי' ר"ת דצריך להגביהן כולן כא' (דלא כבה"ג), מה הק' הגמ' על ר' חנן, הא ר' חנן ג"כ ס"ל דצריך להגביהן כולן כא', ואין לומר דצריך להיות כולן באגודה א' ממש, דהא האתרוג

(א) **הקומץ והלבונה מעכבין זה את זה- הק' הנתיבות הקודש,** למה תנן רק דקומץ ולבונה מעכבין זה את זה, ולא הא דמיעוטו של הלבונה מעכב את רובו, כמו ששנינו לענין קומץ, עשרון, וכו'. וכ' דלכאור' שאני לבונה דמעיך הדין אין צריך אלא כזית, ולכן לא שייך לומר דמיעוטו מעכב את רובו, כל זמן דאית בה כזית. אלא דהק' דעדיין הול"ל דכל שהוא מעכב הכזית, דהיינו דאם חסר כל שהוא פסול הלבונה. וצייד דאולי באמת אין שיעור כלל ללבונה, וסגי בכל שהוא, ולכן לא הי' שייך לומר דמיעוט מעכב הרוב [רצ"ק, דהא להלכה למעשה מעכב, ומה לי דמן התורה אין בה שיעור].

(ב) **דמנחת נסכים, ככה, ומנחת נדבה, אמר קרא וכו'- העיר בחי' הגרי"ז,** הא בין מנחת נסכים ובין מנחת נדבה מנחות הם, וא"כ למה צריך ב' קראי דמיעוט דשמן מעכב את רובו. וביאר דכיון דחלקו בשיעורן, לכן לא ילפי' מהדדי, וה"א דמנחת נדבה, דשיעורו לוג לעשרון, שיעור זה מעכב, אבל מנחת נסכים, דצריך שמן יותר, אין מעכבין, לזה צריך עוד קרא.

(ג) **שני שעירי יוה"כ מעכבין זה את זה- הק' הרש"ש,** מאי איריא שני שעירים דנקט, דהוזקקו זל"ז בהגרלה, הרי אפי' פר של כה"ג, וקטרת דלפני ולפנים, וכל האמור בפ' אחרי מות מעכבין אהדדי. וכ' דאולי קמ"ל דאף שעיר המשתלח, דעיקר מצותו בחוץ להשתלח, וגם כשר בזר, אפ"ה מעכב. ועוד תי' דהא כבר תני להו בדוכתייהו ביומא, אלא דכאן רצה התנא לזווג שנים שנים.

(ד) **שני כבשי עצרת מעכבין זה את זה- ע' בחי' הגרי"ז** דביאר דפשטות כוונת המשנה הוא דצריכים שניהם לחובת היום, אבל מ"מ אפשר להקריב א' לבד, אם אין לו השני. אבל כ' דמדברי הרמב"ם נראה דמעכבי אהדדי, ולא רק בחובת היום, אלא דהוה כמו שני שעירי יוה"כ. וע"ש איך שביאר לפי זה מה דאם מת א' מכבשי עצרת דיכול להביא לו זוג, ודלא כשעירי יו"כ.

הי' כוונת רש"י לומר דאם הישראל נכנס לפנים מזה, מיד חייב מלקות.

(א) **היכל מיחייב, מבית לפרוכת מבעיא- ע'**
ברש"י, ולכא' משמעות דבריו הוא דכיון דכבר נכנס להיכל, א"כ כבר מיחייב מיתה, ומה הוסיף בהא דנכנס גם למבית לפרוכת. אבל הק' העולת שלמה, דאין לפרש כן, דהא שייך שנכנס להיכל בהיתר לעשות עבודה, או שנכנס להיתר בדרך משופש. ולכן הוא מפרש דכוונת הגמ' לפרוך בתורת כש"כ, דאם חייב על ההיכל, כש"כ דחייב על מבית לפרוכת (וכ' דאין להק' דאין מזהירין מן הדין, דהא זה הוי בכלל מאתים מנה).

(ב) **היכל מיחייב, מבית לפרוכת מבעיא- הק'**
העולת שלמה, לשי' המשל"מ (ביאת מקדש, ג', סוף הל' י"ט) דהאיסור להיות בהיכל הוא רק בביאה ריקנית, אבל אם נכנס בהיתר, א"כ אין איסור על השהי' שם, א"כ שפיר צריך לכתוב מבית לפרוכת, לומר דאף אם נכנס בהיכל בהיתר, מ"מ אסור לו לכנוס במבית לפרוכת, ולא אמרי' דהכל א' הוא, וכיון דנכנס בהיתר, אין איסור בשהייתו שם. וכ' דמכאן ראי' הוא למש"כ המל"מ שם דכל ההיתר שהי' הוא רק אם לא נכנס טפי, אבל אם נכנס טפי ללא צורך (אפי' בהיכל עצמו) חייב, וממילא שפיר הק' הגמ' למה צריך קרא לקה"ק.

(ג) **ורבנן, מדהתם לאו דוקא, ה"נ לאו דוקא-**
הק' בחי' הגרי"ז, מה ענין זה אצל זה, הלא התם ילפי' מקרא דחייב על מבית לפרוכת אף שלא הי' פני הכפורת, אבל הכא שפיר י"ל דצריך להיות דוקא. וביאר דמקרא דמבית לפרוכת ילפי' דהכל מקרי אל פני הכפורת, אף דאינו מכוון ממש, ור"י ס"ל דבעינן מכוון ממש. וממילא י"ל דה"נ לאו דוקא, דהיינו משום דכיון דכתי' אל נוכח, וכל הקה"ק מקרי אל פני הכפורת, וא"כ ממילא אל נוכח היינו אל כל ההיכל, דהכל חשיב נוכח.

(ד) **אלא דמקדש שני, דלא הוה ארון וכפורת- הק'**
הרש"ש ביומא (נג:), למה באמת לא עשו ארון לבית שני, ואי משום דלא היו שם לוחות, הא גם בחושן כתי' ונתת את האורים,

ודאי אינו בהאגודה. ועוד, היכי יליף ר' יהודה דצריך אגודה ממש מהג"ש, הא בלא"ה אין האתרוג נכלל בהאגודה. ותי' דאף דהאתרוג אינו בהאגודה ממש, אבל עכ"פ מהני הג"ש כלפי האתרוג לענין דצריך שיהא לקיחתו כא' עם הג' מינים [ועדיין צ"ע, וע"ש באריכות].

(ח) **ושבפנים ושבמצורע שלא לשמן פסולות, שלא מכוונות כשרות- פרש"י, דשלא מכוונות כשרות משום דלא כתיב בהו אל נוכח. והק' המקדש דוד (כ"ג, ד', ד"ה אמרי' במנחות), א"כ מהכ"ת דאפי' יש מצוה לזורקם בין מזרח למערב, הא לא כתיב נוכח. ותי' דבתורת כהנים דרשי' קרא אצל כהן משיח דצריך לזורקו כלפי מערב, וילפי' כולהו מכהן משיח. ומש"כ רש"י דלא כתיב נוכח, היינו לענין דלא שנה בי' לעכב (וגם לא כתיב נוכח אצל יו"כ, דאם הי' כתיב אצל יו"כ, הי' מעכב משום דכתי' חוקה, משא"כ אם רק למדין הדין מקרבן אחר, לא אמרי' דכתי' חוקה אצל זה).**

(ט) **מחוסרי כפרה שנכנסו לעזרה, בשוגג חייב חטאת, במזיד ענוש כרת- וכ' הרמב"ם**
(ביאת מקדש ג', ט') דמחוסר כיפורים שנכנס לעזרה חייב מכת מרדות. ותמה עליו הראב"ד מהא דאי' בתוספתא דכל הטמאים שנכנסו לפנים משער נקנור, אפי' הם מחוסרי כפרה חייבין כרת. ותמה הכסף משנה על מה שלא הביא הראב"ד הא דסוגיין. וע"ש מש"כ ליישב דברי הרמב"ם, דפסק כמ"ד דמחוסר כפרה דזב לאו כזב דמי, וסוגיין אתי כמ"ד דהוי כזב, ע"ש באריכות.

(י) **וטהורין שנכנסו לפנים ממחיצתן- פרש"י,**
י"א אמה מקום דריסת רגלי ישראל. ותמה עליו בשטמ"ק (ו'), דהא מה דהישראלים אינם רשאים באיזה מקום בעזרה הוא רק חומרא דרבנן, דהא זקני ירושלים היו סובבים המזבח בלולביהם. ולכן פי' מהר"ש מקוצי דלפנים מחיצתן היינו ההיכל, והברייתא פרושי קמפרש. וע' בלקוטי הלכות (זבח תודה ד"ה וטהורים) דכ' דזהו ג"כ כוונת רש"י, ומש"כ הי"א אמה, היינו לומר דזהו המחיצה שהנהיגו בהם חכמים, אבל לא

ובבית שני עשו החושן, אע"פ דלא היו להם
אורים ותומים (לדעת הראב"ד). וכ' דאולי
משום דכפל התורה הא דכתי' נתינת העדות,
וא"כ י"ל דהארון הוא רק לצורך העדות.

טו) **מקום המקודש לקודש** - ע' במקדש דוד (כ'),
א', ד"ה והנה לפי זה, דהעיר דבנוב וגבעון
גם לא הי' מקום המקודש לארון, ולכן איך
עשו ההזאות של יוה"כ, וכ' דאה"נ, בנוב
וגבעון לא עשו ההזאות של בין הבדים.